

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**AntiLutherus Judoci Clichtouei Neoportuensis. Doctoris
Theologi, Academiae Parrhisie[n]sis**

Clicthove, Josse

[Köln], 1525

VD16 C 4189

Christu[m] no[n] omnia præcepta ad ecclesiæ catholicæ statu[m]
co[n]ferentia, in euangelio particulatim expressisse XIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36183

LIBER PRIMVS

accommoda & respondēs ipsi cōditioni repub. in qua decernitur. **V**t qm̄ respublica ciuiliſ ordinatur ad uitā hanc tēporalē cū tranquillitate degendam: leges eius in grauibus delictis recte decernūt pœnā transgressoribus, uitæ corporalis ablationē & obrūcationē. **E**t qm̄ ecclesiastica respublica potissimū tēdit & refert ad uitā animæ perpetuā, salutēq; æternā: leges eius faciendū aliquid aut euitandū statuēt apte & cōgrue definiunt præuaricatoribus earū, pœnā illi oppositā fini: scilicet peccati mortalis (quod animæ uitam aufert) noxā, aut æternæ mortis occasionē. **N**ō quidē: ut illā pœnā incurrant aliqui, & cadant in laqueū mortis. sed ut illius grauitate deterriti, diligētius legē positā obseruēt: & ita constitutā euadant pœnā, neq; incidant in eādē. **Q**uis igitur ex reipublicæ ciuiliſ qualitate, non p̄spicit in ecclesiasticis legibus congruētissime legitimāq; ratione adijci hanc pœnā, sed in grauibus solū & arduis rebus: q; præuaricatores earū aut mortifera; contrahēt crimē, aut perpetuā incurrent damnationē: **F**acessat ergo **L**utherus cū suis affectatoribus: oblatrans ecclesiæ supremos antistites ac patres orthodoxos nequāq; ius habere cōdēdi leges ecclesiasticas, neq; decernēdi pœnas earū transgressoribus. **A**d quod amplius confutandū: adijciuntur & nonnullæ aliæ rationes, in uicesimoquarto huius libri capite.

Christum non omnia in euāgelio præcepta ad ecclesiæ catholicæ statum conferētia: particulatim expressisse. **Cap. XIII.**

Nunc uero reliquū est cauillatorijs argutis eorū obuiare qui putāt sacrosanctis synodis & ecclesiæ primoribus nullā adesse authoritatē decernēdi regulas aliquas aut sanctiones, populi Christiani obligatorias. Quæ quidē non ex illo de libertate Christiana opusculo **L**utherano (quod euertere molimur) de præptæ sunt (quoniā nullæ ferme illic rationes adducuntur: ad stabiliendum rē propositā) sed ex alijs: qui in uerba **L**utheri iurasse uidentur, & ei⁹
 1. sequuntur castra. **H**i igitur: primo sic insistant. **C**hristus antique legis præcepta & decalogum, in euāgelio seruari præcepit. **S**i uis
Matth. 19. (inquit) ad uitā ingredi: serua mādata. **E**t rursus, hoc fac: & uiues.
Lucæ 10. **E**adem quoq; præcepta recte interpretatus est, & ampliori declaratione explicuit **M**athæi quinto capit. & alijs locis. neq; ulla aliā adiecit

adiicit diuina præcepta: sed consilia tantū & monita perfectionis in euangelio superaddidit. Similiter & apostolos suos misit **Christus** predicare euāgelium uniuerso orbi: & docere cunctas gentes dicēs. **Euntes** prædicare euāgelium omni creaturæ. **Et iterum.** Euntes docete omnes gentes: baptizantes eos in nomine patris & filij & spiritus sancti, docentes eos seruare omnia quæcunq; mandauimus uobis. **Quod** & apostoli fideliter sunt executi: neq; addiderunt noua præcepta obligatoria extra euāgelium. **Quæ** noua mandata si fuissent ad salutē necessaria: ipse dominus noster (qui æterna est patris sapientia) addidisset utiq; per seipsum illa: aut p apostolos spiritu sancto illustratos ea mundo promulgasset, quod tamen nō legit fuisse factitatū. **Non** habent igitur generalia concilia nec ecclesiæ præsidēs ullā auctoritatē: postea superaddēdi noua præcepta obligatoria. ¶ **Ve**z adhibēda est his responsio, q; **Christus** infirmitatis apostolorū ac imbecillæ capacitatis conscius anteq̄ induerēt uirtute ex alto: noluit ea oīa quæ ad futurā ecclīæ gubernationē erant necessaria, explicare, qua necdū erant oīm eorū capaces: quæ admodū ipse cōtestat⁹ est eis dicēs. **Adhuc** mltā habeo uobis dicere: sed nō potestis portare mō. **Cū** aut uenerit ille spūs ueritatis: docebit uos omnē ueritatē. **Sed** cōpluscula ad directionē ecclīe ptinētia præcepta in euāgelio nō expressa, postea p suos explicuit aplos: ut ante est dictū. **Multi** etiā p eorū successores: magisterio & inspiratione spūs sancti, prout ipse æterna sua sapiētia nouit ipi ecclīe suæ utili⁹ expedire. **Et** ergo posterioribus nouæ legis seculis nōnulla curauit instituēda: q̄ prius nō reuelauerat, nec ordinauerat institui debere. qm̄ posteriore t̄pis decursu: expediēs erat illud institui in ecclesia. in priore ŷo: nō ita id cōgruebat nec expediebat. ¶ **Quæ** admodū & in ueteri lege p diuersas tēporū successiōes: diuersa suo pplo dedit instituta, nō aut oīa: uno eodēq; tēpore. **Quippe** t̄pe **Abrae** primū cōstituit dñs præceptū de circūcisiōe: & nō in anteriore tēpore, neq; p̄cedēte annoz curriculo. & tēpore **Moyfi** instituit dñs agnū paschalē quotannis manducandum, celebrandūq; phasē: & non prius atq; per **Moysem** diuersis etiā annoz interuallis uaria ædidit præcepta, ad dei cultū aut exercenda iudicia in populo, cōducētia: & nō oīa uno eodēq; temporis articulo. **Cō**similiter in antiqui decursu testamētī posteriorib⁹ secundū tēporis seriē patribus aliqua

Marci. 16.
Marth. 28.

II.

Ioan. 16.

III.

Gene. 17.

Exod. 12.

LIBER PRIMVS

aliqua mysteria clarius reuelata sunt: quã priorib⁹. Vt **Abraę** insi-
 nuata sunt diuinitus nonnulla fidei sacramenta: quę maiores illius
 latuerunt quę admodũ superbeatę trinitatis arcanũ. Et **Moyſi** q̄
 dam apertius reserata: quã **Abraę**. Et demũ ipsi **Dauid** eximio p
 phetę, aliqua lympidius & detectius reclusa: quã antiquioribus pa-
 tribus, ut in psalmo uere dicat de seipſo. Super fenēs intellexi: & su-
 per omnes docentes me intellexi. ¶ Nec minus in legis euāgelicę
 tpe, quãtũ ad ea q̄ orthodoxę fidei respiciũt declarationem: diuer-
 sa etiã fuerũt temporũ interualla, quibus explicata sunt manifesti
 us catholicę fidei mysteria in concilijs generalibus, & non omnia
 uno eodemq; tempore sunt per spiritũ sanctũ omnino aperte &
 æqualiter elucidata, quoniam id nõ expediebat: neq; occurbat
 occasio. Quippe in synodo **Nicena**, determinata est dilucidius cõ-
 tra **Arrium**: cõsubstãtialis ac coæterna filij dei cũ patre diuinitas.
 Postea in cõcilio **Cõstantinopolitano** declarata est apertius per or-
 thodoxorum patrum sententiã, contra **Macedoniũ**, spiritus san-
 cti deitas: eademq; cũ patre ac filio natura, potestas, & authoritas.
 Deinde in cõcilio **Ephesino** clarius definita est synodali authorita-
 te uera **Christi** dei & hominis deitas, atq; secũdum diuinitatẽ eter-
 nitas: contra **Nestorium** & eius impios astipulatores. Post hæc ue-
 ro in cõcilio **Calcedonensi**, manifestius explicata est duarũ in **Chri-
 sto** naturarũ diuinę & humanę ueritas: cõtra **Eutichium**, inducẽ
 tem geminã in ipſo naturę cõfusionem. Et ita in cæteris concilijs
 subsequentibus & diuerso celebratis tpe: alia & alia sacrosanctę fi-
 dei mysteria fuerunt, hæc quidem prius: illa uero posterius, decla-
 rata patētius, prout importuna hæreticorum improbitas, ad sui cõ-
 demnationẽ impellens ecclesiam: exposcebat. Hęc autẽ supra di-
 cta, per sacrosanctam ecclesiam ita sunt palãm definita: non quidẽ
 quoniam prius fuerint apud orthodoxos patres dubia aut ambi-
 gua: cum ea ipsa à principio nascẽtis ecclesię: & certa penitus ha-
 bita sint & indubitata. Sed detectius expressa fuere, suo quodq; tẽ-
 pore: ad retũdẽdã hæreticorũ peruicaciã. Demum necdum inte-
 gro transacto seculo, cẽtenarioq; annorũ curriculo: in synodo **Basi-
 liensi**, publica ecclesię sententiã, asserta est immaculata puritas cõ-
 ceptionis semper sanctę uirginis **Marię** matris dei. Ita plane eorũ
 quę ad mores & actiones pertinet **Christianismi**, aliqua prius sunt
in

Gene. 18

Psal. 118

III.

Concilium
Nicenum.

Constantino-
politano.
Ephesinum

Calcedonẽse

Basilienſe

in ecclesia sancta ordinata: ut pote tēpore apostolorū & apostolico rū uitorū, secundū ordinē diuinæ sapientiæ. Alia uero: longo post interuallo, succedentēq; multo posterius tēpore. quēadmodū spiritus sanctus, qui omnium est artifex, omnia p̄spiciēs, omnia cognoscēs: ipsi ecclesiæ (cui semper assistit director) nouit cōmodius expedire. ¶ Ex his itaq; ad ea quæ hæc prima proponit obiectio: aperta patet responsio. Admittēda siquidē sunt omnia, quæ in ea assumunt: hoc uno excepto quod adducit, apostolos extra euangeliū & ultra illud, nulla adiecisse præcepta obligatoria. id enim superioribus locis ostēsum est: longe à ueritate alienum esse. Negādū est tamē, quod in hac aduersariorū ratiōe colligitur: & ipsa pariter cōsecutio, improbāda. Est enim inualida prorsus: hæc ratiocinatio. Christus in euangelio non dedit aperte hoc præceptum: exempli gratia, de ieiunio quadagesimæ aut quatuor temporum. ergo illud non est obseruandū. Similiter & ista: penitus consimilis priori. Apostoli non constituerūt nec explicuerunt tale præceptū: ut de audiēda missa diebus festis, de confessione peccatorū faciēda in festo paschæ, aut recipienda tunc sacrosancta eucharistia. ergo illud nō est obseruādum ea distinctione: ut transgressio eius efficiat hominē peccati mortalis reum. Quoniā per locū ab auctoritate inepra sumitur argumētatio: inficiatoriam illationē contexens ex assumpta propositione negatiua. Insuper quod nō explicuit Christus manifeste: partim apostoli, & partim eorum expresserunt (Christo semper authore præcipuo) successores. Ita quod aperte nō de clararunt suis traditionibus apostoli: instituerūt illud posterioꝝ, & subsequētib; apostolica tēpora seculis ecclesiæ primates. accepta, ut id agerēt sanctionesq; nouas statuerēt, à Christo potestate: qui uoluit longa tēporū successione & paulatim suā ecclesiā talib; præceptis roborari & muniti.

¶ Quāuis euāgeliū, ad salutē sit sufficiēs: non tamē omnia in eo aperte ac particulatim cōtineri, quæ nobis ad cōsequēdā salutem æternā sunt necessaria. **Cap. XIII.**

Secunda aduersariorū obiectio. Lex euāgelica siue euāgeliū: est ueritas cōsummata & sufficiēs ad salutem. Ipsa quoq; perfectū est exemplar & regula uitæ: continens omnia quæ necessaria sunt homini ut

h saluus

V

Cap. 3. & 4.